

Sygn. akt II Ca 1084/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Beata Stachowiak (spr.)

Sędzia SO Anna Kuczyńska

Sędzia SO Patrycja Gruszczyńska-Michurska

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2013r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we W.

przy udziale interwenienta ubocznego (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu

z dnia 15 czerwca 2012r.

sygn. akt I C 265/10

I. oddala apelację;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 600 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1084/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia zasądził od pozwanego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. we W. na rzecz powoda M. M. kwotę 8 250 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty; ustalił na przyszłość odpowiedzialność pozwanego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. we W. wobec powoda M. M. za skutki zdarzenia z dnia 18 kwietnia 2009 r.; umorzył postępowanie w stosunku do pozwanej Gminy W.; oddalił dalej idące powództwo; zasądził od Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. we W. na rzecz powoda M. M. kwotę 2322,57 zł tytułem kosztów postępowania; zasądził od powoda M. M. na rzecz pozwanej Gminy W. kwotę 1200 zł tytułem kosztów postępowania; zasądził od powoda M. M. na rzecz interwenienta ubocznego Towarzystwa (...) SA w W. kwotę 1217 zł tytułem kosztów postępowania .

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne: W dniu 18 kwietnia 2009 r. powód uległ wypadkowi podczas przechodzenia przez ulicę na skrzyżowaniu ul. (...)we W.. Do zdarzenia doszło w wyniku nastąpienia przez powoda prawą nogą na uszkodzona zasuwę studzienki umiejscowionej w nawierzchni jezdni. Powód doznał obrażeń nogi, po czym z pomocą jednego z przejeżdżających przez miejsce zdarzenia kierowców udał się do domu. Metalowa pokrywa, na którą nastąpił powód, była zasuwą zaworu wodnego, wchodzącego w skład instalacji wodociągowej pozwanego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. we W.. Jej średnica wynosiła ok. 15 – 20 cm. W wyniku zdarzenia powód doznał obrażeń ciała w postaci skręcenia i naderwania stawu skokowego z równoczesnym oderwaniem fragmentu kostnego stawu piętowo – sześciennego, dużego obrzęku okolic stawu skokowego i stępu prawego. Wskazane uszkodzenia narządu ruchu wywołały u powoda silną reakcję bólową. Wobec powoda zastosowano leczenie farmakologiczne oraz zalecono założenie opatrunku gipsowego, które to wskazanie po konsultacji z lekarzem ortopedą zmieniono, zastępując gips ortezą usztywniającą staw skokowy. Powód leczył się w Poradni (...)Urazowo – Ortopedycznej w L., przeszedł rehabilitację. Powód z uwagi na bóle stawu skokowego leczył się neurologicznie, stosował lek przeciwbólowy N.a także środek psychotropowy. Będąc zatrudnionym w Gimnazjum nr (...) we W.bezpośrednio po odniesieniu urazu powód przebywał na trwającym do dnia 30 czerwca 2009 r. zwolnieniu lekarskim, będąc równocześnie pozbawionym możliwości osobistego prowadzenia swojej działalności gospodarczej w postaci punktu gastronomicznego. Przed wypadkiem powód jeździł na rowerze, na nartach, chodził również na basen. W konsekwencji zdarzenia z 18 kwietnia 2009 r. powód uległ kilkumiesięcznemu, znacznemu ograniczeniu ruchowemu. Pomimo zastosowanych zabiegów leczniczych nie odzyskał pełnej sprawności, odczuwając w dalszym ciągu dolegliwości bólowe w prawym stawie skokowym, przez które co jakiś czas musi zakładać usztywniającą ortezę. Z uwagi na przebyty uraz powód trwale zrezygnował z części dotychczasowych aktywności ruchowych, co spowodowało, że przytył. U powoda występuje wyrost kostny prawej stopy w postaci guza o wielkości 2x1,5x1 cm, którą z dużym prawdopodobieństwem należy wiązać z przebytym w wyniku zdarzenia odłamaniem fragmentu kostnego. W.ta ma charakter bolesny przy ucisku, ból wywołują także ruchy odwracania i nawracania stopy prawej, a jej grzbietowe i podeszwowe zginanie jest ograniczone. W związku z przebytym urazem powód doznał 5% trwałego uszczerbku na zdrowiu.Zdarzenie z dnia 18 kwietnia 2009 r. i jego skutki w postaci ograniczenia funkcji ruchowych wywołały u powoda ujemne odczucia psychiczne. Stan psychiczny powoda, uprzednio leczącego się u psychologa, uległ pogorszeniu.

W wyniku urazu w dalszym ciągu utrzymuje się u niego silna obawa przed podejmowaniem aktywności sportowej na tym samym, co przed wypadkiem poziomie., ponadto utracił on pewność przy codziennym poruszaniu się poza własnym mieszkaniem. Na podstawie powyższych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości. W ocenie Sądu I instancji materiał dowodowy w sposób jednoznaczny wykazał, że podmiotem zarządzającym i odpowiadającym za stan studzienek zaworów wodnych jest pozwane MPWiK sp. z o.o. we W.. Dokonując ustaleń w tym zakresie Sąd uwzględnił dokument w postaci „Ustaleń w sprawie określenia zarządców urządzeń melioracyjnych i sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta W. podjętych w dniu 24.01.1991 r.”

Z powyższego dokumentu wynika, że włazami w studniach kanalizacyjnych w pasie drogowym wraz z podmurówkami zarządzają zarządcy dróg ((...) we W. – Gmina W.), natomiast pozostałe elementy studni kanalizacyjnych są utrzymywane przez zarządców kanałów. W oparciu o wyniki oględzin miejsca zdarzenia z dnia 15 listopada 2010 r., a także zeznania świadków M. K. i M. Ł. wskazujących na rozmiary pokrywy Sąd I instancji ustalił ,iż powód doznał obrażeń w wyniku nastąpienia na zasuwę zaworu wodnego, za którego odpowiedzialność na podstawie powołanych „Ustaleń (...)” ponosił zarządca sieci kanalizacyjnej, tj. pozwane MPWiK sp. z o.o. we W.. W konsekwencji zdarzenia z dnia 18 kwietnia 2009 r. powód doznał bolesnego urazu w postaci skręcenia i naderwania stawu skokowego z równoczesnym oderwaniem fragmentu kostnego stawu piętowo – sześciennego, znacznego obrzęku okolic stawu skokowego i stępu prawego. Trwałym śladem po przebytym urazie pozostaje bolesna przy ucisku wyrost kostny, a także ograniczenia ruchliwości stopy prawej. Powyższe ustalenia Sąd poczynił na podstawie dokumentacji medycznej powoda oraz opinii biegłego sądowego K. C. z dnia 31 stycznia 2012 r. Powód doznał, zatem krzywdy w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Oceniając rozmiar krzywdy powoda Sąd wziął pod uwagę dolegliwości odczuwane przez niego po wypadku, jak również ograniczenia powstałe w wyniku urazu. Zmiana kostna w obrębie stopy ma charakter bolesny przy ucisku, a ruchliwość stopy uległa znacznemu ograniczeniu. W związku z przebytym urazem

powód zmienił swój tryb życia, zaprzestał części aktywności, która uprzednio była dla niego dostępna, np. jazdy na nartach. Powód odczuwał także ujemne skutki zdarzenia w sferze psychicznej, takie jak rozdrażnienie z powodu ograniczeń, obawy przed szybkim chodzeniem i poruszaniem się poza mieszkaniem. Mając powyższe na uwadze, a w szczególności wysoki stopień uszczerbku na zdrowiu stwierdzony u powoda oraz jego trwały charakter, Sąd uznał za adekwatne zasądzenie zadośćuczynienia w dochodzonej przez powoda wysokości 7000 zł. W wyniku wypadku z dnia 18 kwietnia 2009 r. powód poniósł także szkodę o charakterze majątkowym w łącznej kwocie 1250 zł. Zgodnie z żądaniem pozwu Sąd ustalił także odpowiedzialność pozwanej Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o. o we W. wobec powoda za skutki darzenia z dnia 18 kwietnia 2009 r. Możliwość pogorszenia się stanu zdrowia powoda wskutek doznanych przez niego w wypadku uszkodzeń ciała uzasadnia ustalenie odpowiedzialności pozwanego za te ewentualne następstwa w oparciu o art. 189 k.p.c. Za dopuszczalnością wytoczenia powództwa o ustalenie odpowiedzialności za szkody mogące powstać w przyszłości z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia opowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 kwietnia 1970 r. (III PZP 34/69, OSNCP 1970/12/217; por także wyrok SN z dnia 29 października 1999 r., II UKN 176/99, OSNAP 2001/3/80; wyrok S.A. w Warszawie z dnia 21 czerwca 2000 r., I ACa 208/00, OSA 2001/9/47). Przesłanką ustalenia odpowiedzialności pozwanego jest interes prawny, który polega między innymi na przerwaniu biegu terminu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.). Kolejnymi przesłankami świadczącymi o istnieniu interesu prawnego jest potrzeba stworzenia stanu powagi rzeczy osądzonej, co do zasady odpowiedzialności i jej zakresu oraz ułatwienie przyszłego postępowania dowodowego. O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł zgodnie z art. 100 k.p.c.

Na powyższe rozstrzygnięcie apelację złożyła strona pozwana Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie pkt. I,II i V. Zaskarżonemu orzeczeniu strona pozwana zarzuciła :

- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu , że do zdarzenia doszło w wyniku nastąpienia przez powoda na uszkodzoną zasuwę zaworów wodnych, podczas, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz okoliczności sprawy wskazują, że powód nastąpił na pokrywę studzienki kanalizacyjnej, za którą odpowiedzialność ponosi Gmina W.-Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we W.;

- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na przyjęciu, że istnieje możliwość pogorszenia się stanu zdrowia powoda, a tym samym istnieją podstawy do ustalenia odpowiedzialności na przyszłość, podczas, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż brak jest takiego prawdopodobieństwa;

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 328 k.p.c. poprzez nie wskazanie przez Sąd I instancji przyczyn, dla których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej zeznaniom świadka J. J. w zakresie wielkości uszkodzonej pokrywy studzienki, na którą nastąpił powód w dniu 18 kwietnia 2009 r., wskazujących, iż była to pokrywa studzienki kanalizacyjnej deszczowej, a nie zasuwa zaworu wodnego.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt I , II oraz V i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa za obie instancje ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego podniesione przez stronę pozwaną zarzuty naruszenia prawa procesowego ,jak również błędu w ustaleniach faktycznych nie stanowiły uzasadnionego zarzutu, który mógłby skutkować uwzględnieniem apelacji.

Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne ,które Sąd Okręgowy przyjął za swoje , wszechstronnie ocenił zebrany w sprawie materiał dowody i na tej podstawie sformułował trafne wnioski prawne .

Zarzucając Sądowi pierwszej instancji błąd w ustaleniach faktycznych skarżący w istocie kwestionuje istnienie w zebranych materiale dowodowym podstaw do ustalenia, iż do zdarzenia doszło w wyniku nastąpienia przez powoda na uszkodzoną zasuwę zaworów wodnych, przy jednoczesnym istnieniu dowodów wskazujących ,iż przyczyną wypadku było nastąpienie na pokrywę studzienki kanalizacyjnej, za którą odpowiedzialność ponosi Gmina W.-Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we W. .Takie uchybienie Sądu mogło być jedynie następstwem błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, czyli przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów .

Wskazać, zatem należy ,iż aby zarzucić skutecznie naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. skarżący powinien wskazać, jaki konkretnie dowód mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał za wiarygodny i mający moc dowodową albo za niewiarygodny i niemający mocy dowodowej, i w czym przy tej ocenie przejawia się naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów (por. wyrok SN z 18 stycznia 2002 r. sygn. I CKN 132/01, Lex nr 53144). Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może natomiast polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (por. postan. SN z 10 stycznia 2002 r. sygn. II CKN 572/99, Lex nr 53136). Stwierdzić także należy, iż jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z 27 września 2002 r. sygn. II CKN 817/00, Lex nr 56906).

Apelacja tak wymaganych zarzutów nie przedstawia i nie wykazuje, aby ocena dowodów oraz oparte na niej wnioski były dotknięte powyższymi uchybieniami.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego uznać należało, iż powód wykazał, iż uległ wypadkowi podczas przechodzenia przez ulicę na skrzyżowaniu ul. (...) we W., a do zdarzenia doszło w wyniku nastąpienia przez powoda prawa nogą na uszkodzoną zasuwę studzienki umiejscowionej w nawierzchni jezdni. Metalowa pokrywa, na którą nastąpił powód, była zasuwą zaworu wodnego, wchodzącego w skład instalacji wodociągowej pozwanego MPWiK sp. z o.o. we W.. Jej średnica wynosiła ok.15-20 cm.

Dokonując powyższych ustaleń Sąd I instancji wskazał ,które dowody uznał za wiarygodne i z jakich przyczyn .W szczególności podstawę tych ustaleń stanowiły zeznania świadków M. Ł., R. A., M. D. oraz zdjęcia znajdujące się w aktach sprawy , jak i aktach szkodowych .Sąd Rejonowy omówił szeroko spójność zeznań świadkowie oraz powoda wskazujących zgodnie , iż metalowa pokrywa ,na którą nastąpił powód była zasuwą zaworu wodnego, a jej średnica wynosiła 15-20 cm m.in. z ustaleniami poczynionymi w toku oględzin . Skarżący w apelacji nie podważył treści tych zeznań ,nie przedstawił też żadnej argumentacji ,która wykazałby uchybienia w ocenie tych dowodów pod względem logiki czy sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego .Jedyny dowód, jaki w ocenie apelującego ma podważyć ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji to zeznania świadek J. J. .Nie zasadny okazał się w tym zakresie także zarzut naruszenia art.328 §2 k.p.c. Przede wszystkim stwierdzić należało ,iż obraza

art. 328§2 k.p.c. może być skutecznym zarzutem apelacji tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera tak kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrole instancyjną. Naruszenie tego przepisu, określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu może być ocenione, jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (por. wyrok SN z dnia 7 lutego 2001 r. , V CKN 606/00, Lex 53116) .Sytuacja taka w niniejszej sprawie nie zachodzi, gdyż treść uzasadnienia pozwala na odczytanie sfery motywacyjnej i poddanie, go kontroli instancyjnej. Nadto wbrew twierdzeniom apelującego Sąd Rejonowy nie odmówił wiarygodności i mocy dowodowej zeznaniom świadka J. J.. Zeznania tego świadka stanowiły jedną z podstaw ustaleń faktycznych dotyczących przebiegu

zdarzenia i zostały wskazane, jako dowód, który został przez Sąd uwzględniony. Apelujący polemizując z ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji koncentruje się jedynie na tej części zeznań, z których wynika, iż powód uległ wypadkowi na popsutej pokrywie o średnicy około 20-30 cm. (a nie jak podano w apelacji 25-35 cm). Zdaniem strony pozwanej należy z tego wnioskować, iż była to pokrywa studzienki kanalizacyjnej. Wnioskowanie to jest chybione. Wbrew twierdzeniom skarżącego zeznania świadka J. J. w tej części korespondowały ze znajdującymi się w aktach zdjęciami, protokołem oględzin oraz zeznaniami świadka R. A., a które to dowody wskazywały, iż zasuwą zaworu wodnego ma średnicę ok. 15-20 cm, a pokrywa studzienki kanalizacyjnej 50-60 cm. Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należało, iż Sąd I instancji wszechstronnie oceniał wiarygodność i moc dowodów, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, zgodnie z wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego i regułami logicznego myślenia. Nie ma także istotnego znaczenia dla prawidłowości rozstrzygnięcia okoliczność, iż ustalenia dotyczące stanu psychicznego powoda zostały przez Sąd I instancji poczynione głównie na podstawie zeznań świadka D. M. oraz przesłuchania strony.

Dla rozmiaru szkody doznanej przez powoda zasadnicze znaczenie miał stwierdzony przez biegłego ortopedę uszczerbek fizyczny związany z urazem nogi, co wyraźnie wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Nadto oczywistym jest, iż dolegliwości fizyczne zawsze łączą się z nieprzyjemnymi doznaniem psychicznymi.

Skoro ustalenia Sądu w tym zakresie nie rzutowały w istotny sposób na wysokość przyznanego powodowi zadośćuczynienia (niekwestionowaną nota bene w apelacji) to brak podstaw do stawiania zarzutu naruszenia art. 278 k.p.c.

Sąd I instancji prawidłowo również ustalił odpowiedzialność strony pozwanej za skutki wypadku mogące ujawnić się w przyszłości (art. 189 k.p.c.) Z ustaleń Sądu I instancji wynika, iż u powoda nadal występuje bolesna wyrost kostny prawej stopy w postaci guza o wielkości 2x1,5x1 cm powodująca ograniczone zginanie. Nie można, zatem wykluczyć dalszych konsekwencji stwierdzonego urazu w tym, co wynika z zasad doświadczenia życiowego, szybszych zmian zwyrodnieniowych. Tym samym zdarzenie może mieć dalsze negatywne skutki dla zdrowia powoda.

Mając na uwadze powyższe rozważania apelacja na podstawie art. 385 k.p.c. została oddalona.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 4) w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporz. Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.)